

Palamara prepovedal govor v slovenščini na trgu Unità

List izhaja ob sobotah. Posamezna številka 25 lir, zaostale številke dvojno. Naročnina: celoletna 1100, polletna 600, trimesečna 350, mesečna 90 lir. Oglasi: 30 lir mm v širokosti 1 stolpca, plačajo se vpred.

DELO

GLASILO AVTONOMNE TRŽAŠKE FEDERACIJE K.P.I.

Leto X. šte. 32 (506)

TRST - SOBOTA 4. OKTOBRA 1958

Posamezna šte. 25 Lir

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
TRST, ulica Capitolina 3; telef.: 44-046 in 44-047
Odgovorni urednik: RUDOLF BLAŽIČ (Biagi)
založništvo „Dela“; tiska tip. Riva ul. Torrebiana 12

Slovenskim volivcem v tržaški občini!

SLOVENCIM IN SLOVENKAM!

Čez teden dni boste volili nov občinski svet. Ko razmišljate o programih in kandidatih strank, ki se vam predstavijo, ne smete pozabiti, da so upravne volitve za vse Slovence pomembna etapa v borbi za priznanje in izvajanje narodnih in socialnih pravic. Zato ni vseeno komu boste dali glas na volitvah.

Volivci in volivke!

Dobro premislite, predno se odločite. Ne pozabite, da je Krščanska demokracija, ki je monopolizirala prejšnje občinske svete, obenem najbolj zagrizen sovražnik Slovencev, ki svojega šovinizma nikoli ne skuša skrivati. In vendar so se našli ljudje, kot so prvaki Agnelettovi in Simčičevi „Slovenske liste“, ki se na zadnjih političnih volitvah niso sramovali pozivati Slovence, naj volijo Krščansko demokracijo.

Odrecite vaš glas, ne samo Krščanski demokraciji in njenim podrepnikom socialdemokratom.

Odrecite ga tudi „Slovenski listi“, ker so njeni predstavniki dejansko izdali vaše narodne koristi in se bodo tudi v novem občinskem svetu bratili z demokristjani.

Komunistična partija in njeni kandidati so edini najbolj gotovo jamstvo, da bodo vaše koristi učinkovito zaščitene tudi v novem občinskem svetu.

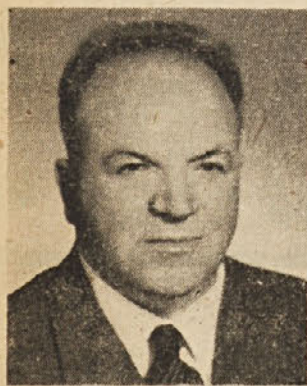
Volite Komunistično partijo, kot najmočnejšo skupino opozicije. Podprite z vašim glasom naša prizadevanja za izboljšanje položaja v Trstu. Ne pozabite, da je vsak glas odločilnega pomena za bodočnost Trsta in njegovega prebivalstva.

Voliti Komunistično partijo pomeni voliti za narodne pravice, obstoj in razvoj slovenske šole in slovenske kulture. Pomeni voliti proti davčnemu vijaku, ki nas vse stiska, proti draginji in visokim tarifam ACEGAT.

Voliti KP pomeni voliti za prosto cono, teritorialno avtonomijo in gospodarski procvit Trsta, od česar bo imela koristi tudi vsa slovenska skupnost na Tržaškem ozemlju.

Kandidati Komunistične partije za tržaški občinski svet

1. posl. VIDALI Vittorio

2. POGASSI Giuseppe

3. BERNETIČ (BERNETTI) Marija

4. GOMBAČ (GOMBACCI) Franc

5. RADICH Ernesto

6. WEISS Laura

7. CALABRIA Arturo

8. BURLO Giuseppe

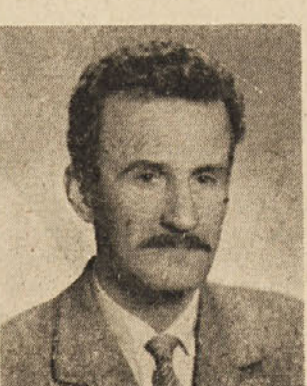
9. TONEL Claudio

10. BRAUN Atto

11. SAJOVITZ Umberto

12. MUSLIN Giuseppe

13. RUSSO - DEFERRI Jolanda

14. PADOVAN Lucijan

15. ZIDAR Ferdinand

16. KODRIČ Dušan

17. DE SANTI Mario

18. DEBARBORA Silvio

19. SIGULIN Mario

20. REN KAISER Pietro

21. ZOBEC - VALENTINIS Armida

22. SEMILLI Emilio

23. KALUŽA Rudolf

24. GHERSINI Marcello

25. DEL VECCHIO Renzo

26. D'AGOSTO Artemio

27. TROIANI Giovanni

28. MASSI Raffaele

29. GERBEC Gabriella Marija

30. SLAVEC Mario

31. COLLI Mario

32. BLAŽIČ (BIAGI) Rudolf

33. BERTOCCHI Viktor

34. PERINI Sergio

35. PAGANI - COSSUTTA Ester

36. CATTONAR Antonio

37. MOSETTI Bruno

38. KODRIČ (CODRI) - SIRK Leda

39. PRATOLONGO Guido

40. POCCECAI Vittorio

41. PRAŠEL Vladislav Alojz

42. ŽUŽEK - WALTERSTEIN Vera

43. VARDABASSO Giorgio

44. VECCHIET Giusto

45. MEULA Santina

46. KREČIČ Venceslav

47. CERMELI Giordano

48. APOSTOLI - TO-MASELLI Giuseppina

49. WILHELM (GUGLIELMI) Adolf

50. TRIBUSON Libero

51. ERVATTI Mario

52. STOCK - ZAMBON Maria Mercedes

53. BOGATEC Viktor

54. PUGLIESE Mario

55. GIACOMINI Alberto

56. ČOK Karel

57. KODRIČ - MLAČ Helena

58. CARNALI Francesco

59. CERGOL Teodor

60. BERTOCCHI - GOSETTI Anna

Oddaj svoj glas
za prvi volilni
znak na levi
strani glasovnice

Za pravično in demokratično občino, voli srp, kladivo in helebardo

Nauki „referenduma“ v Franciji

Kakšen pomen ima zmaga De Gaulla z referendumom za novo francosko ustavo, kateri je hotel predsednik despot republike „legalizirati“ državni udar vojakov in komunistov?

1. Rezultat nedeljskega referenduma, ki nas spominja na Hitlerjev plebiscit, je rezultat moralne zmage in nasilja, sta ga povzročila državni udar vojakov in izdajstvo buržoaznih strank. V izdajstvu prednjači socialdemokracija pripey Molleta. Kar se je pripetilo v Franciji je posledica enajstih let centristične politike, temeljih protikomunizma, kolonializma in NATO. Glavno vodje te politike so bili od vsega početka socialdemokrati.

2. De Gaulle je podrl četrto republiko in nato dosegel z „referendumom“ večino zato, ker socialdemokrati, katoliki, radikalci hoteli osamiti Komunistično partijo in politični obseg 5 milijonov Francozov. Dosego tega se je „centristična“ pogodila z najbolj nazadnjaškimi silami, z militaristi, ki so dosegli poraz v kolonialni, z zemljiškimi veleposetniki v Alžiru, s finančnim veleposetnikom, visokimi cerkvenimi hierarhijami, ki so nesramno manipulirale „moža božje previdnosti“ De Gaulla.

3. V kampanji za „referendum“ je bilo javno mnenje v Franciji pod psihološkim in materialnim pritiskom, ki mu je primerna. Poslužili so se vseh sredstev za spremenitev svobodnega glasovanja v pristansko organiziran plebiscit. Vlada propagandna se je odlikovala z razvijanjem z državljani „čisto, krvavim ustrahovanjem, pravcem nacističnem stilu, pa tudi z zapleno časopisov poizicije. Še večji teror je vladal v prekomorskih deželah, da se je „referendum“ vrtil obrednem stanju tako, da poiziciji sploh ni bila dana možnost priti do besede.

4. Rezultat „sleparskega referenduma“ pomeni moralno in politično propast socialdemokracije, ki so jo postavili v politično klop celo socialdemokracija Internacionala in laburisti, zahtevajoč njen izgon iz organizacije.

5. Enkrat se je izkazalo, da komunisti v Franciji kot pov-

sod, vedno bili in tudi ostanejo resnični in dosledni branitelji demokratičnih načel, tudi za ceno največjih žrtev. Negleda na lažne klevete protikomunističnega tiska o „porazu komunizma“ (ali „stalinovcev“, kot pravi socialdemokrat Mollet), so rezultati „referenduma“ dokazali, da so v Franciji komunisti tisti jez, ki se dviga v obrambo pred fašistično nevarnostjo.

6. Rezim De Gaulla in kolonialističnih generalov ne bo rešil niti enega od resnih problemov, ki tarejo Francijo, marveč bo še poslabšal stanje in privedel v propast njegovega načrta. Z zaključitvijo „referenduma“ se šele začne prava bitka za obrambo republike. Danes se je skoro 5 milijonov Francozov izjavilo proti ustavi, toda še mnogo več jih bo šlo v borbo za obrambo republike, nad katero visi nevarnost fašizma.

7. Italija noče imeti nobenega De Gaulla, pa naj si je tako prizadevajo cerkvene hierarhije in socialdemokratski voditelji, ki ponujajo svojo pomoč Fanfanu, kot jo je dal Mollet De Gaulleu in kljub nasokom Fanfanije v Saragatove vlade na demokratske svobode, s protustavnimi omejitvami, s katerimi bi hoteli prikriti korupcijo in skandale.

8. Krščanska demokracija kaže svoje totalitaristične nagibe, kot jih kaže De Gaulle. Toda klerikalci so imeli na zadnjih volitvah manj glasov kot leta 1948, kljub predzemu posegu cerkve, medtem ko je KPI zvižala število glasov, ker jih je prejela skoro 7 milijonov, levice pa skoro 11 milijonov, to je tri milijone več kot 1948.

9. Primer Francije mora služiti vsem demokratom za svarilo in obenem vzpodbudo za obrambo demokratičnih institucij, za odbijanje napadov fašistične desnice KD in Fanfanije, obsojdo protikomunizma, ki je srnata za tukajšnje socialdemokrate. To mora biti vzpodbuda za združitev vseh delavskih in ljudskih sil, predvsem komunistov in socialistov, ker je taka razredna in ljudska enotnost, ki je že porazila fašizem, najboljše jamstvo za zaščito svobode.

10. Vse skupaj se mi zares čudno zdi. Veste, stari vedno, da je bilo otroku ime Susana Amelija in ne kot včasih.

11. To mi je vzel sapo in nisem mogel naprej. Iti dalje bi pomenilo lagati, in tega nisem imel namena storiti. Zato sem čisto mirno sedel, vdano kot na žerjavici, in počel sem pekati v lastnem zardevanju. Ona pa se mi je prešerno nasmejala in dejala:

— Jaz sem v tem pogovoru o starih časih uživala, vi pa ne. Prav kmalu sem spoznala, da se le delate, da me počakate in ker sem vas spočela pohvalila, da me odločila, da se poznate in to se mi je prav dobro posrečilo. Veselilo me je, da ste poznali Georgesa in Toma in Darleya, zakaj nisem nikoli niti slišala o njih in zato nisem mogla, ve-

— Vse skupaj se mi zares čudno zdi. Veste, stari vedno, da je bilo otroku ime Susana Amelija in ne kot včasih.

— To mi je vzel sapo in nisem mogel naprej. Iti dalje bi pomenilo lagati, in tega nisem imel namena storiti. Zato sem čisto mirno sedel, vdano kot na žerjavici, in počel sem pekati v lastnem zardevanju. Ona pa se mi je prešerno nasmejala in dejala:

— Jaz sem v tem pogovoru o starih časih uživala, vi pa ne. Prav kmalu sem spoznala, da se le delate, da me počakate in ker sem vas spočela pohvalila, da me odločila, da se poznate in to se mi je prav dobro posrečilo. Veselilo me je, da ste poznali Georgesa in Toma in Darleya, zakaj nisem nikoli niti slišala o njih in zato nisem mogla, ve-

— Vse skupaj se mi zares čudno zdi. Veste, stari vedno, da je bilo otroku ime Susana Amelija in ne kot včasih.

— To mi je vzel sapo in nisem mogel naprej. Iti dalje bi pomenilo lagati, in tega nisem imel namena storiti. Zato sem čisto mirno sedel, vdano kot na žerjavici, in počel sem pekati v lastnem zardevanju. Ona pa se mi je prešerno nasmejala in dejala:

— Jaz sem v tem pogovoru o starih časih uživala, vi pa ne. Prav kmalu sem spoznala, da se le delate, da me počakate in ker sem vas spočela pohvalila, da me odločila, da se poznate in to se mi je prav dobro posrečilo. Veselilo me je, da ste poznali Georgesa in Toma in Darleya, zakaj nisem nikoli niti slišala o njih in zato nisem mogla, ve-

Pesmi in plesi vzdolž Jadrana

V nedeljo pride v Trst skupina Dalmatincev Radia Zagreb. Ob 16. uri bo nastopila v Ljudskem domu v Trstu, ob 20.30 pa v Avditoriju v Trstu. Za oba nastopa vlada veliko zanimanje med Slovenci na Tržaškem, ki so jim tako po godu dalmatinske narodne pesmi in plesi. Nasvidenje torej, v Križu, odnosno v Avditoriju!

Kitajski jezik je star skoro 5.000 let

Prvi jezikovni spomeniki kitajščine izvirajo iz leta 3000 pred našim štetjem. Potomci jezika teh napisov so današnji jeziki, ki jih govorijo na Kitajskem, in med katere prištevamo tudi tibetansko, burmansko, sijamsko in indonezijske jezike. Poleg omenjenih jezikov obstaja na Kitajskem še cela vrsta jezikov, kot so n. pr.: jeziki: miao-ču, mo-so, lolo, čan, li-su, čung-kia ču, yao in drugi. V glavnem pa so razširjeni štirje poglavitni jeziki na Kitajskem, ki so: mandarinski, kantonski, wu in min. Vsi ti jeziki izvirajo, kot smo že omenili, iz enega korena, toda danes se že tako razlikujejo med seboj, da n. pr. prebivalec glavnega mesta Pekinga, potrebuje tolmača, ako hoče govoriti s prebivalcem Kantona.

Ena beseda 200 pomenov

Do nedavnega je bil mandarinski jezik v državi uradni jezik. Ta je še danes deloma v veljavi, vendar pa se vedno bolj uveljavlja jezik, ki ga govorijo v Pekingu.

Ustvarili bodo nov uradni jezik, ki bo veljal v vsej državi

Že dalj časa se številni jezikoslovci trudijo, da bi izdelali en sam jezik za vso državo. Prizadevajo si, da bi iz vsakega jezika vzeli nekaj besednega sklada. Toda delo zelo počasi napreduje. In to tembolj počasi, ker se kitajske jezike na en način piše, drugače pa izgovarja. Razlika med pisanimi in govorjenimi jeziki je velika, ker ima ena sama beseda mnogo pomenov. Samo za primer naj omenimo, da ima beseda „aju“ v mandarinskem jeziku nad 200 pomenov. Med 450 besedami jih ni niti 10, ki bi pomenile samo en pojem. Tako beseda „li“ lahko pomeni običaj, lahko pa tudi vljudnost, itd.

Za zaključek naj navedemo še dva primera:

Stavek: „Ta kei wo ts' ien k'o huc kiao lahko pomeni: „Dal mi je denar in gre lahko domov“, lahko pa tudi: „Če bi mi dal denar, bi šel lahko domov“, lahko pa tudi pomeni: „Ko mi bo dal denar, gre lahko domov“.

Nebo naj bo čisto!

Članek sovjetskega znanstvenika prof. D. Lebedjeva o nevarnostih, ki jih povzročajo neprestani atomske poskusi

Časopisi prinašajo vznemirljive vesti, da obstajajo nevarne posledice zaradi neprestanih preizkušenj jedrnega orožja. Zaradi ameriških in angleških poskusov na Tihem morju je padel radioaktivni dež na ozemlju Tajlandije. Francoska akademija znanosti je objavila, da se je v zadnjih časih pojavilo celo na francoskem ozemlju mnogo vsledin radioaktivnih delev.

Razcepitve atomskega jedra lahko prinese človestvu velike koristi, toda ako ga obrnejo proti človestvu, mu utegne prinesiti tudi nepopravljivo škodo. Spominjamo se še tragedije Hirošime in Nagasaki, kjer so eksplodirale prve atomske bombe, katere so povzročile strašne posledice za stotine človeških bitij. Te eksplozije so povzročile med drugim tudi to, da se danes trpi na tisoče ljudi zaradi neozdravljivih bolezni. Kdo ve, kakšne bodo posledice pri bodočih pokolenjih?

Danes obstajajo pomembna izpolnjenost atomske in vodikove bombe, katere lahko povzročijo neskončno večjo škodo kot pa tiste, ki so padle na prebivalce japonskih mest. Atomska vojna bi povzročila grozovito katastrofo. Pa tudi sedaj, ko vojne ni, svetu preti nevarnost. Ta nevarnost izhaja iz neprestanih atomskih poskusov.

Pri eksploziji v velikanskem obsegu nastanejo radioaktivne snovi. Te se lahko premikajo na veliko razdaljo v atmosferi in prodirajo v celice živih organizmov in rastlin. Zrak, ki ga vdihavamo postaja vedno bolj strupen, prav tako tudi voda.

Skupina angleških atomskih znanstvenikov je prišla do zaključka, da ena sama močna jedrska eksplozija lahko povzroči kostno bolezen pri 30 tisoč ljudeh. Znanstveniki imajo na razpolago podatke o tem, da so poskusi atomskega orožja

na veliko razdaljo v atmosferi in prodirajo v celice živih organizmov in rastlin. Zrak, ki ga vdihavamo postaja vedno bolj strupen, prav tako tudi voda.

Skupina angleških atomskih znanstvenikov je prišla do zaključka, da ena sama močna jedrska eksplozija lahko povzroči kostno bolezen pri 30 tisoč ljudeh. Znanstveniki imajo na razpolago podatke o tem, da so poskusi atomskega orožja

na veliko razdaljo v atmosferi in prodirajo v celice živih organizmov in rastlin. Zrak, ki ga vdihavamo postaja vedno bolj strupen, prav tako tudi voda.

Skupina angleških atomskih znanstvenikov je prišla do zaključka, da ena sama močna jedrska eksplozija lahko povzroči kostno bolezen pri 30 tisoč ljudeh. Znanstveniki imajo na razpolago podatke o tem, da so poskusi atomskega orožja

na veliko razdaljo v atmosferi in prodirajo v celice živih organizmov in rastlin. Zrak, ki ga vdihavamo postaja vedno bolj strupen, prav tako tudi voda.

Skupina angleških atomskih znanstvenikov je prišla do zaključka, da ena sama močna jedrska eksplozija lahko povzroči kostno bolezen pri 30 tisoč ljudeh. Znanstveniki imajo na razpolago podatke o tem, da so poskusi atomskega orožja

na veliko razdaljo v atmosferi in prodirajo v celice živih organizmov in rastlin. Zrak, ki ga vdihavamo postaja vedno bolj strupen, prav tako tudi voda.

Skupina angleških atomskih znanstvenikov je prišla do zaključka, da ena sama močna jedrska eksplozija lahko povzroči kostno bolezen pri 30 tisoč ljudeh. Znanstveniki imajo na razpolago podatke o tem, da so poskusi atomskega orožja

na veliko razdaljo v atmosferi in prodirajo v celice živih organizmov in rastlin. Zrak, ki ga vdihavamo postaja vedno bolj strupen, prav tako tudi voda.

Skupina angleških atomskih znanstvenikov je prišla do zaključka, da ena sama močna jedrska eksplozija lahko povzroči kostno bolezen pri 30 tisoč ljudeh. Znanstveniki imajo na razpolago podatke o tem, da so poskusi atomskega orožja

na veliko razdaljo v atmosferi in prodirajo v celice živih organizmov in rastlin. Zrak, ki ga vdihavamo postaja vedno bolj strupen, prav tako tudi voda.

Skupina angleških atomskih znanstvenikov je prišla do zaključka, da ena sama močna jedrska eksplozija lahko povzroči kostno bolezen pri 30 tisoč ljudeh. Znanstveniki imajo na razpolago podatke o tem, da so poskusi atomskega orožja

na veliko razdaljo v atmosferi in prodirajo v celice živih organizmov in rastlin. Zrak, ki ga vdihavamo postaja vedno bolj strupen, prav tako tudi voda.

Skupina angleških atomskih znanstvenikov je prišla do zaključka, da ena sama močna jedrska eksplozija lahko povzroči kostno bolezen pri 30 tisoč ljudeh. Znanstveniki imajo na razpolago podatke o tem, da so poskusi atomskega orožja

na veliko razdaljo v atmosferi in prodirajo v celice živih organizmov in rastlin. Zrak, ki ga vdihavamo postaja vedno bolj strupen, prav tako tudi voda.

Zgodovina toplomera

Dandanes se poslužujemo najrazličnejših naprav za merjenje temperature. Vendar pa je v splošni rabi najbolj uveljavljen živorebrni ali alkoholni toplomer s Celzijevo ali Reaumurjevo temperaturno lestvico. Ta toplomera sta napravljena tako, da se živo srebro, oziroma alkohol razširjata pri ugrevanju in krčita pri ohlajanju.

Domneva se, da je prvi toplomer izdelal še sloviti Galileo. On je namreč že leta 1600 razmišljal o tem, da bi za merjenje toplote izbral lastnost teles o spreminjanju prostornine pri spremembi toplote. Galilejev toplomer je bil zračen. Pozneje je neki Toricelli izdelal florentinski toplomer, ki je bil polnjen z vodo. Vendar so naravoslovci ugotovili, da se alkohol pri ugrevanju bolj raztega kakor voda, zato so vodo nadome-

- Izum toplomera se pripisuje Galileju
- Postopni razvoj te prepotrebne naprave

stili z alkoholom. Znanstvenik Halley je nasvetoval, da bi uporabljali namesto alkohola živo srebro. Tega nasveta se je poslužil Fahrenheit, ki je izdelal leta 1714 prvi živorebrni toplomer. Za merjenje temperature je napravil lestvico, ki se še danes imenuje po njem. Kot osnovno točko je vzel temperaturo, ki jo ima mešanica ledu, morske soli in vode, druga osnovna točka mu je bila temperatura človeške krvi. Posledek med tema temperaturnama pa je razdelil na 96 stopinj. Led se tali pri 32 stopinjah Fahreneita, voda pa vre pri

212 stopinjah iste lestvice. Leta 1731 je napravil Reaumur svojo topolno lestvico. Tališče leda je označil z 0, to je 0 stopinj. Reaumur, vrelišče vode pa z 80 stopinj Reaumur. Celsius in Storermer sta v letih 1742-1750 uvedla lestvico, na kateri je označeno tališče leda z 0 stopinj Celzija, vrelišče vode pa s 100 stopinj Celzija.

Zivo srebro je tekoča kovina, ki se stadi pri 139 stopinj Celzija, vre pa pri 357 stopinj Celzija. Zivo srebro ni torej primerno za merjenje zelo nizkih temperatur. S toplomeri, ki so polnjeni z alkoholom lahko merimo temperature do -130 stopinj Celzija. S posebnimi tekočinskimi toplomeri, to je z Galilejevimi toplomeri s kremenovo cevjo, lahko merimo največ do 1000 stopinj Celzija.

Temperature pa ne merimo samo s tekočimi toplomeri, temveč še z najrazličnejšimi drugimi merilnimi napravami predvsem takimi, kadar moramo meriti izredno nizke ter visoke temperature.

Najnižje temperature merimo s plinskimi termometri, ki jih lahko uporabljamo tudi za merjenje visokih temperatur. Termometer polnjen z dušikom, nam izredno nize kaže temperaturo do 1500 stopinj Celzija.

Zelo zanimivi so toplomeri na žarčenje. S temi primerjamo jakosti svetlobnih žarkov, ki izhajajo iz peči z jakostjo svetlobnih žarkov, ki jih izžareva električna žarnica. Ta naprava služi za določanje temperature do 3500 stopinj Celzija. Nadalje obstajajo tudi električni toplomeri. S platinovim toplomerom lahko merimo temperaturo do 1760 stopinj Celzija.

Nova dvorana v Ljudskem domu v Trstu

Preteklo soboto zvečer so svečano otvorili novo dvorano na dvorišču Ljudskega doma v ulici Madonina. Tržaške delavske organizacije so nujno potrebovale tako dvorano za razna zborovanja, seje in konference, tudi za kulturno in razvedrilno udeleževanje. Na gornji sliki vidimo pročelje nove dvorane, na spodnji pa je posnet svečan trenutek, ko tovarniški delavec strže tradicionalni trak ob priliki otvoritve dvorane

KRONIKA

MARZOTTOVE NAGRADE

V soboto so v Valdarno razdelili letošnje nagrade Marzotto. Nagrado za glasbo v znesku treh milijonov lir je dobil Sandro Fuga za skladbo „Zadnja pisma iz Stalingrada“. Franco D'Avola in Silvio Omizzolo pa sta prejela nagradi po 500 tisoč lir in sicer prvi za skladbo „Studio sinfonico“, drugi pa „Concerto per celo, violino e pianoforte“. Tudi milanski „Teatro alla Scala“ je prejel en milijon lir nagrade, ker je prvič izvedel delo že omenjenega Sandra Fuge.

Nagrade s področja gospodarstva v znesku dveh milijonov lir je prejel prof. Pasquale Janaccone, nagrade v znesku 500.000 lir pa univ. prof. Federico Caffè iz Bologne, Renato Galli iz Florencije, Vittorio Marani iz Sienne in Guglielmo Tagliacarne iz Parme. S področja poljedelstva pa je prejel prvo nagrado prof. Ugo Pratolongo. Nagrade za upodabljalstvo umetnost je prejel G. Santomaso. Razen teh je bilo podeljenih še več drugih manjših nagrad.

TUDI SPACAL V GALERII „GIRASOLE“ V VIDMU

Tržaški slikar Lojze Spacal sodeluje na večji razstavi najpomembnejših italijanskih slikarjev v galeriji „Girasole“ v Vidmu. S to razstavo so v omenjeni galeriji otvorili letošnjo sezono. Kot smo že v prejšnji številki omenili, Spacal razstavlja trenutno tudi v Novem Sadu.

TRŽAŠKA REVIIJA „UMANA“

Po daljšem presledku je spet izšla tržaška politična in kulturna revija „Umana“, katere odgovorna urednica je znana publicistka in bivša občinska svetovalka Aurelia Gruber-Bencov. V poselni izdaji je izšlo skupaj 8 števil letošnjega letnika. Ta izdaja, ki je izšla pod pokroviteljstvom tržaške univerze, obravnava vprašanja s področja tako italijanskih kot slovenskih kulturnih ustanov v Trstu. Poleg raznih razprav je revija mnogo statistik, od najstarejših do današnjih dni. Poudariti je treba, da so sestavki kot statistične objektivni, četudi tu in tam nekoliko pomanjkljivi. Vsekakor je delo vredno, da pride v roke vsem, ki se zanimajo za ta vprašanja, obenem pa je, lahko rečemo, edinstven primer na področju italijanske publicistike, za kar zaslužijo sestavjalci vse priznanje.

MARK TWAIN

STARA ZNANCA

deti, kaj ste vedeli o njih vi. Prav tako sem z veseljem spoznala imena onih izmislenih otrok. Človek lahko dobi mnogo podatkov od vas, če se le upnete loti dela. Mary in vihar in izgubljeni čolni so resnica, vse drugo pa je izmisleno. Mary je bila moja sestra.

Vrnil sem se k prijatelju Harrisu in mu vneto pripovedoval kaj vse mi je mlada prijateljica pripovedovala. Seveda sem govoril tako kot je bilo meni prav in ne kot je v resnici bilo. Dejal sem mu:

— Zdaj vidiš, kaj lahko doseže omikan in nadarjen človek.

On pa je odvrnil: — Tega ne dvomim, upam pa, da nisi bil prenačeljen.

— Ne, bil sem previden. Dejal sem: Moj prijatelj in jaz bi rada zvedela za vaše ime, seveda ako vam je to po volji.

— Kaj pa je ona odgovorila na to?

— Nič posebnega. Povedala mi je svoje ime.

— Kratkotomalo je povedala svoje ime? In to brez vsakega presenečenja?

— Ne, tega ne bom dejal, pač pa menim, da je bila ne le presenečenja temveč celo hvalnega.

— Torej si imej popolnoma prav, da si šel tja. In kaj si potem storil?

— Ponudil sem ji roko in vsa družba se je z menoj rokovala.

— To sem videl. Toda vsekakor se mi zdi silno čudno, da je ostal oni gospod, ki je sedel tam zraven, popolnoma mrt in da ti ni zagrozil, da ti prereže vrat...

— Povedala mi je svojo starost in vse o svoji materi, o svoji stari materi, o drugih sorodnikih in o sebi. Povedala mi je celo, da je demokratinja, da je njen mož republikanec, oba pa da sta baptista.

On pa se začudi rekoč: — Kaj, njen mož? Ali je že poročena?

— Seveda je, saj ni nikaka deklica, kot sva prvotno mislila.

— In, ali ima kaj otrok?

— Da, sedem in pol jih ima.

— To je nemogoče.

— Res je. Sama je povedala.

— Ze, toda sedem in pol. Kako si sploh razlagaš to polovico?

— To je otrok nekega drugega moža, zato se ga ne šteje za čedega.

— Kako, drugega moža? Kaj je imela še kakage drugega moža?

— Da, štiri. Zadnji je mož številka štiri.

— Niti besedice ti ne verjamem. To je nemogoče. Vidi se, da se je norčevala iz tebe in da ji je v tem uspešno...

— Ali je tisti deček, ki je sedel poleg nje njen brat?

— Ne, njen sin je. Ta najmlajši. Pa ni tako star kot je videti. Ima jih komaj enajst in pol.

— Vse to je očito nemogoče. Vidi se, da so te spoznali in da so mathoma sklenili, da se norčujejo iz tebe. Vidi se tudi, da jim je to sijajno uspešno. Rad bi pa le vedel, ali nameravajo dalj časa tu ostati in kakšne načrte imajo za potem.

— Tudi o tem smo se pogovarjali. Rekli so mi, da bodo ostali tu še nekaj tednov in da bodo hodili na izlete v okolico. Toda proti koncu, ko sem jim rekel, da bi tudi ti in jaz rada hodila z njimi, in ko sem jim ponudil, da te pripeljem k njim in predstavim, so malce pomislili na to pa dejali, da so se premislili in da bodo tako odpotovali, ker da morajo obiskati nekega bolnega sorodnika v Sibiriji.

— Oh, je, dosegel si višek človeške neumnosti! Če boš umrl pred menoj, ti bom dal postaviti spomenik iz oslovskih lobanj tako visok kot strassburški zvonik. Torej so hoteli vedeti, če sem jaz prišel iz iste ustanove, iz katere si ti usel?

Kaj so menili s to ustanovo?

— Ne vem. Niti mi ni prišlo na misel, da bi jih vprašal.

— Toda jaz vem. Menili so umobolnico... No, kaj misliš zljaj o sebi?

— Ne vem. Nisem vedel, da sem storil kaj zalega, niti nisem nameraval kaj takega storiti.

Harris, ki je bil srbit človek je odšel v svojo sobo zelo razkačen.

Tista mlada ženska me je dobro potegnala za nos, toda nič ne de. Jaz sem se pa načelval nad Harrisom. Človek se mora vedno kako iznesti nad kom, sicer ga bolno mesto predolgo skelina.

